

# Från Nakba till “Rivningsfasen”: Vinst, Fördrivning och Gazas Politiska Ekonomi

Fördrivningen av palestinier är inte en episodisk reaktion på en säkerhetschock. Det är ett långsiktigt kolonialt projekt, format av ideologi, administrativ arkitektur och ekonomiska incitament. Oktober 2023 erbjöd en taktisk möjlighet – en förevändning – för att påskynda detta projekt. Den retorik och de planer som nu cirkulerar (mobilisering av bosättare, Likud-partiets organisation, ministeruttalanden och förslag från amerikanska investerare) förstås bäst som en operativ kartläggning av sekelgamla fördrivningsmål tillämpade på moderna kapitalistiska incitament. Som Karl Marx observerade i *Kapitalet*, när vinstpotentialen är tillräckligt hög blir kapitalet djärvt – till och med villigt att riskera lag och moral för att uppnå avkastning. Det nuvarande Gaza-programmet kombinerar massvåld med en marknadsinriktad strategi just för att de förväntade avkastningarna (strandfastigheter, teknikkuster och offshore-gas) är enorma.

## Grundläggande Avsikt: Fördrivning från Början (1930-talet–1948)

Planen att fördriva palestinerna var inte en eftertanke; den är rotad i de ideologiska och politiska grunderna för bosättarprojektet. Samtidiga arkivuttalanden från nyckelaktörer klargör den avsedda logiken: att rensa mark, förhindra återvändande och överföra egendom till bosättarpopulationen. Nakba (den katastrofala fördrivningen 1948) var den första massiva operationaliseringen av denna logik.

**“Vi måste fördriva araberna och ta deras platser... om vi måste använda våld... har vi våld till vårt förfogande. Tvångsförflyttning av [palestinerna]... kan ge oss något vi aldrig haft.”** - David Ben-Gurion, 5 oktober 1937, brev till sin son

**“Det finns ingen plats för båda folken... Inte en by, inte en stam får bli kvar. Araberna måste lämna, men det krävs ett lämpligt ögonblick, som ett krig.”** - Yosef Weitz, 20 december 1940, chef för markavdelningen vid Jewish National Fund

**“Vi måste utplåna [de palestinska byarna].”** - David Ben-Gurion, 1948, offentligt tal under Nakba

Dessa historiska uttalanden – explicita uppmaningar till förflyttning, användning av krig som ett “lämpligt ögonblick”, utplåning av byar – etablerar en kausal ursprung: fördrivning var *avsiktlig* vid statsbildningen, inte bara en tillfällig konsekvens av krigets behov.

## 2. Institutionaliserings: Ockupation, Bosättningar och Juridisk Arkitektur (1967–2000)

Efter 1967 institutionaliserades fördrivningen:

- Juridiska och administrativa åtgärder etablerade markexpropriering, byggandet av bosättningar och demografisk manipulation.
- Planering och infrastruktur – vägar, förbifarter, bosättningsblock – gjorde palestinsk suveränitet och territoriell kontinuitet alltmer osannolik.
- Kontroll över resurser – vatten, mark och energi – blev ett verktyg för uteslutning, inte bara styrning.

Denna fas omvandlade ideologisk avsikt till hållbara strukturer: lagar, byråkratier och byggda miljöer som prioriterade bosättningsbeständighet och ekonomisk utvinning.

## Ekonomisk Strykning: Blockad av Gaza och Nekande av Resurser (2007–2023)

Blockaden av Gaza och strikta utvecklingsbegränsningar hade en dubbel effekt: de presenterades som säkerhetsåtgärder, men fungerade i praktiken för att frysa Gazas ekonomi och förhindra utveckling av infrastruktur och resurser (särskilt Gaza Marine). Det offshore-gasfält som upptäcktes 2000 – uppskattat till cirka 1 Tcf – var en potentiell suverän tillgång för palestinierna; istället förblev det outnyttjat och blev ett latent pris.

Denna avsiktliga underutveckling hade två kausalt relevanta effekter för senare händelser:

1. Den höll befolkningen ekonomiskt sårbar, vilket gjorde förflyttning mer genomförbar.
2. Den bevarade resurserna och kusten som underutnyttjade tillgångar, attraktiva för framtida investerare när de politiska förutsättningarna tillät.

## Oktober 2023: Taktisk Möjlighet, Inte Ursprung

Oktober 2023 gav ett mycket synligt förevändning: en säkerhetskras som kunde användas för att rättfärdiga massiva militära insatser, massförflyttning och extraordinär förstörelse. Men den avgörande kausala punkten är att *planen att göra Gaza obeboeligt hade utformats för länge sedan*; det som förändrades var den politiska och operativa möjligheten att genomföra den i stor skala.

Sekvensen är kausal och förutsägbar:

- Långsiktig avsikt och institutionella verktyg → strukturell kapacitet för massiva operationer;
- En katalysatorhändelse (krig) → politisk täckning för eskalering;
- Massiv förstörelse → förhållanden av obeboelighet och förflyttning;
- Offentlig och privat planering för återuppbyggnad → monetiseringsfas.

# Från Förstörelse till Återuppbyggnad: Offentliga Uttalanden som Bevis på Avsikt

Övergången från våld till kommersialisering signalerades öppet av politiska aktörer och kommersiella visioner. Dessa uttalanden är inte marginella; de utgör en offentlig kartläggning av vinstmotivet över fördrivningen.

Viktiga offentliga uttryck inkluderar:

- **Likuds flygblad (oktober 2024):** "Förberedelse för bosättningar i Gaza ... Gaza är vårt. För alltid!" – en mobiliseringsslogan på partinivå som alignerar ett regerande parti med expansion av bosättningar i Gaza.
- **Itamar Ben-Gvir (oktober 2024):** "Vi är ägarna till landet" – direkt äganderättsretorik som legitimerar förflyttning.
- **Bezalel Smotrich (17 september 2025):** Gaza är en "fastighetsskatt", med förhandlingar om "hur vi ska dela upp markprocenten". Detta ramar in rivning som en föregångare till fördelning av bytet.
- **Amerikanska förslag och uttalanden (2024–2025):** Från Jared Kushners kommentarer om den "mycket värdefulla" kusten till publicerade idéer om en "internationell fastighetsfond", och president Trumps förslag i februari 2025 att USA ska "ta över Gaza", inkluderar samtalet nu internationellt kapital och privatiserade truster. Planer för AI-baserade "smarta städer" och en Tesla-liknande gigafabrik kompletterar investerarnas narrativ.

Dessa uttalanden är juridiskt och kausalt betydelsefulla: de dokumenterar avsikt, identifierar mottagare och reducerar operationen från en ad hoc krigshandling till en avsiktligt planerad ekonomisk omvandling.

## Marx Observation och Kapitalets Beteende

Kapitalet flyr från tumult och strid och är av naturen skyggt. Detta är helt sant, men inte hela sanningen. Kapitalet har en avsky för frånvaro av vinst, eller mycket små vinster, precis som naturen har en avsky för vakuum. Med tillräcklig vinst blir kapitalet djärvt. Tio procent säkert, och det kan användas överallt; tjugo procent, det blir livligt; femtio procent, positivt äventyrligt; vid hundra procent trampar det alla mänskliga lagar under fötterna; vid trehundra procent finns det inget brott det inte riskerar, inte ens på galgens straff. Om tumult och strid ger vinst, kommer det att uppmuntra båda. Bevis: smuggling och slavhandel. - Karl Marx, Kapitalet, 1867

Marx observation, citerad ovan, förklarar varför sådana projekt är att förvänta när vinsten är enorm. Kapitalet är känsligt för risk: låga avkastningar leder till försiktighet; höga avkastningar leder till djärvhet. Marx eskaleringsskala – 10%, 20%, 50%, 100%, 300% – är en metod för att förstå hur ökande vinstförväntningar kan urholka juridiska och etiska begränsningar. När en investerare kan förutse enorma hyror från kustens ombyggnad, tek-

nikkluster och monopoliserad gasutvinning, förändras den moraliska kalkylen: juridiska förbud omdefinieras som transaktionskostnader att hantera, inte som absoluta hinder.

Tillämpat här:

- Gazas kust plus en "smart stad"-premie plus ett strategiskt gasfält skapar en enorm vinstvektor.
- Denna vektor ger ett motiv för politiska aktörer att omvandla förstörelse till en investeringsmöjlighet.
- Där politisk och juridisk straffrihet finns, blir kapitalets marxistiska tendens att "uppmuntra tumult och strid" när det är lönsamt en praktisk drivkraft för politik, inte bara ett analytiskt aforism.

## Finansiella Mekanismer: Varför Investerare Skulle Vara Intresserade

Det offentligt diskuterade investeringsfallet mappar exakt på den klassiska kapitalberäkningen:

- **Sällsynthetspremie:** Medelhavskusten är sällsynt i regionen – knapphet driver upp värdet per kvadratmeter.
- **Tech/AI-klustervärderingar:** Varumärket "smart stad" och tekniknav kan exponentiellt öka markvärden och locka suveräna och privata finansiärer.
- **Industriellt ankare:** En gigafabrik eller en EV/batterifabrik skapar industriell efterfrågan, leveranskedjor och ekonomiska multiplikatorer, vilket ytterligare höjer tillgångsvärdet.
- **Energivinst:** Intäkter från gasexport och strategiskt inflytande på regionala energimarknader lägger till en omedelbar intäktsström.

Dessa kombinerade avkastningar kan rationalisera extraordinär risktagning, inklusive juridiska risker, om politisk täckning och finansiering är säkrad – exakt det territorium som Marx varnade för.

## Juridiska Konsekvenser: Brott, Förpliktelser och Medskyldighet

Att spåra den kausala kedjan från historisk avsikt till nuvarande planer ger en rad juridiska förbud och bekräftande förpliktelser:

### Förbjudna Handlingar och Internationella Brott

- **Tvångsförflyttning** → krigsbrott och potentiellt ett brott mot mänskligheten.
- **Överföring av bosättare / annektering** → brott mot artikel 49(6) i fjärde Genèvekonventionen och internationell sedvanerätt.
- **Plundring / exploatering av resurser** → krigsbrott och olaglig tillägnelse.

- **Genocidala handlingar eller avsikter** → enligt folkmordskonventionen och Romstadgan; ICJ:s preliminära åtgärder (januari 2024) fann en trovärdig risk för folkmord; efterföljande COI-rapporter och NGO-bedömningar har uttryckligen använt termen.

### Tredje Staters Förpliktelser och Medskyldighet

- **Förebyggandeplikt** (folkmordskonventionen): när en stat får kännedom om en allvarlig risk måste den vidta åtgärder för att förhindra folkmord; passivitet eller materiellt stöd riskerar medskyldighet.
- **Icke-erkännande och icke-stöd** (ICJ:s rådgivande riktlinjer): stater får inte erkänna eller hjälpa olagliga situationer som härrör från allvarliga brott mot tvingande normer.
- **Företags- och finansiellt ansvar**: finansiärer och entreprenörer står inför betydande rykte, reglering och potentiella juridiska risker under nationella och internationella ramverk för att underlätta överträdelser.

### Bevisvärdet av Offentliga Planer

- Offentliga tal, flygblad, policymemorandum och planeringsdokument omvandlar retorisk avsikt till dokumentära bevis – mycket relevanta i rättsliga eller kvasirättsliga förfaranden (ICC, ICJ, nationella domstolar).

## Sammanfattning av Kausalitet: Hur det Förflutna Möjliggjorde Nutiden

1. **Avsikt (Nakba-eran)** skapade en ideologisk och politisk bana för fördrivning.
2. **Institutionalisering (efter 1967)** byggde det administrativa och fysiska ramverket för att göra fördrivningen varaktig.
3. **Ekonomisk strypning (blockad)** bevarade outnyttjade tillgångar (gas, kust) samtidigt som samhället försvagades.
4. **Utlösare (oktober 2023)** gav det offentliga förevändningen och operativa täckningen för massiv förstörelse.
5. **Offentlig kommersialisering (2024–2025)** omvandlade efterspelet till en investerarhandbok, som alignerade kapitalet med fördrivningen.

Denna kausala kedja visar inte på oavsiktlig grymhet utan ett medvetet politiskt-ekonomiskt program.

## Slutsats: Det Val som Internationella Samfundet Står Inför

Fallet är nu tydligt i tre register:

- **Historiskt**: Fördrivning har djupa rötter och har upprepade gånger artikulerats av eliter.

- **Politiskt-ekonomiskt:** Drivkraften att monetisera Gazas kust och gas skapar motivet för våldsamt rensning.
- **Juridiskt:** De inblandade handlingarna och planerna är förbjudna; stater har en plikt att förebygga, utreda, bestraffa och blockera medskyldighet.

Marx insikt att kapitalet kommer att uppmuntra "tumult och strid" när det förväntar sig extraordinära vinster är inte metaforiskt här – det är en varning om incitament. Där finansiella avkastningar är massiva och rättslig efterlevnad är svag kommer marknader att försöka dra nytta av våld. Lösningen är enkel men politiskt svår: upprätthålla internationell lag, blockera finansiering och försäkringar som skulle möjliggöra detta projekt, eftersträva straffrättsligt ansvar och uppfylla folkmordskonventionens plikt att förebygga.

## Referenser

- Ben-Gurion, David. Brev till sin son, 5 oktober 1937.
- Weitz, Yosef. Dagbok, 20 december 1940, Jewish National Fund.
- Ben-Gurion, David. Tal under Nakba, 1948.
- Likud-partiets flygblad, "Förberedelse för bosättningar i Gaza," oktober 2024.
- Bezalel Smotrich, finansminister, uttalande vid fastighetskonferens i Tel Aviv, 17 september 2025.
- Itamar Ben-Gvir, uttalande vid konferens "Bosätta sig i Gaza," oktober 2024.
- Daniella Weiss, kommentarer från bosättargruppen Nahala, 2024–25.
- Donald Trump, presskonferens med Netanyahu, 4 februari 2025; Fox News-intervju, 10 februari 2025.
- Jared Kushner, Harvard-event, februari 2024; återuppståndelse i media, februari 2025.
- Amerikansk-israeliska gemensamma planer, Washington Post-rapport, 31 augusti 2025; Trump-administrationens dokument, 1 september 2025.
- Konvention om förebyggande och bestraffning av folkmord, 1948.
- Fjärde Genèvekonventionen, 1949.
- Förenta Nationernas stadga, 1945.
- Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, 1998.
- ICJ, Rättsliga konsekvenser av byggandet av en mur i det ockuperade palestinska territoriet, Rådgivande yttrande, 2004.
- ICJ, Tillämpning av folkmordskonventionen (Bosnien mot Serbien), Dom, 2007.
- ICJ, Tillämpning av folkmordskonventionen (Sydafrika mot Israel), Preliminära åtgärder, januari 2024.